

Büyümenin ve özgürleşmenin hikâyesi

Dünya çapında tanınan ve sevilen Macar yazar Magda Szabó'nun en çok okunan romanı, hem diziye hem de müzikale uyarlanan 'Abigail' bir genç kızın kendi ayakları üzerinde durma öyküsü. Savaşın içindeki bir genç kızın dünyasından sesleniyor roman bize...

ERAY AK
e.erayak@gmail.com

Modern Macar edebiyatının usta yazarı Magda Szabó'nun kaleminden çıkanlar tüm dünyada 30'dan fazla dile çevrildi ve yazar, önemli yapıtlarıyla Türkçede de kendine yer buldu. Akabinde nitelikli bir okur çevresi tarafından takibe de alındı ve bugün Szabó dendiğinde edebiyat çevrelerinin aklına hemen 'Yavru Ceylan', 'İza'nın Şarkısı', 'Karı' gibi romanları gelebiliyor. Ancak Szabó'nun Türkçede ve dünyada yayımlanmış hiçbir romanı yakın zamanda okur karşısına çıkan 'Abigail' kadar ilgi görmedi. İlk 1970'te basılan 'Abigail'in hem bir diziye hem de bir müzikale uyarlandığını da eklemekte fayda var. Dünyaca en popüler romanı 'Karı'dan bile fazla okunmuştur. Ünlü yazarın ülkesinde ve dünyada en çok okunan romanı denebilir 'Abigail' için. Bunun nedenini 'Abigail'in bir gençlik romanı diyebileceğimiz formda yazılmasına ve okullarda okutulmasına bağlayabiliriz ama romanın sayfaları arasında dolaşmaya başladıkça göreceğiz ki elimizdeki metin bundan çok daha fazlası.

Szabó 'Abigail'de, İkinci Dünya Savaşı'nın içinde Budapeşte'nin önemli ailelerinden birinin çocuğu olan Gina Vitay'ın ailesinden kopup büyümeye doğru ilk adımını anlatıyor. Bir sonla başlar aslında tüm hikâye. Bu son, romanın kahramanı Gina'nın çok sevdiği, annesinin yerine koyduğu mürebbiyesinin aniden görevden alınmasıdır. Çünkü ülke bir savaşın içindedir artık ve mürebbiyesi savaşın taraflarından biri olan Fransızdır. Gina'nın Macar ordusunda bir general olan babası da bunun artık bir güvenlik zaafiyeti oluşturabileceğini düşünüp mürebbiyenin görevine son verir.

Gina'yı bekleyen, başkent Budapeşte'den çok uzakta bir kırsalda, Arkod'da yer alan ve katı disipliniyle ünlü yatılı bir okuldur. Gina'nın itirazlarına rağmen general hiçbir açıklama yapmaz. Bunun yerine, nerede olduğunu kahramanımızın Budapeşte'deki arkadaşlarından bir sır olarak saklaması için onu uyarır.

Roman da üzerinde dolaşmak istediği meselelere bu noktadan sonra sayfa açmaya başlar. 'Abigail'i bu bağlamıyla bir büyüme hikâyesi olarak ele alabiliriz. O

güne kadar el bebek gül bebek gelmiş bir genç kızın yaşamındaki büyük bir kopuştur ve artık bir okul çatısı altında da olsa kendi ayakları üzerinde durabilmesi gerekecektir. Fakat bu aynı zamanda bir özgürleşme hikâyesidir. Çünkü Gina'nın kaydedildiği Piskopos Matula Akademisi'nin sert kuralları ve bireyi kelimenin tam anlamıyla reddeden gelenekleriyle kendince mücadelesinin başlangıcıdır.

Bu doğrultuda okulun sıkı bir şekilde uygulanan tekdüzeliğin kalesi olduğunu çabucak keşfeder Gina. Gelir gelmez kişisel eşyasına el konur ve yaşatlarından ayırt edilemeyecek şekilde saçları toplanır. Hatta aynı sabunu dahi kullanmaları gerekmektedir, en küçük bir farklılığa yer yoktur. Öğrenciler aynı kıyafetleri içinde o kadar benzer görünüyorlardır ki Gina onları ayırt etmekte zorlanır. Tüm bu zorlukların doğuracağı ise genç bir kadın olacaktır. Her ne kadar okulda geçen günlerinin hayallerini okuldan kaçıp Budapeşte'ye, babasının yanına dönmek süsleyecekse de Gina, büyümenin vaktinin olduğunu da içten içe hissediyordur. Erken yaşta kaybettiği annesine dair öğrenecekleri ise onu içsel anlamda bambaşka bir seviyeye taşıyacaktır.

'Abigail' hüznüyle okurların yüreğini kaplayan bir roman. Savaşın içindeki bir genç kızın dünyasından, dünyayı okuyoruz bir anlamda roman boyunca. Romanın büyüğü ise masumiyetinden geliyor. Her sayfasına insan kokusu sinmiş bir hikâye 'Abigail'. 'Abigail'in ne veya kim olduğunun muamması ise kitabın son sayfalarına kadar sırrını muhafaza edecek.

'Abigail'in bir başka özelliği de bu: Sırlarını sayfalar boyunca saklıyor. Ortaya da tam da bundan gerilim ve hüznü odağında gelişen bir hikâye çıkıyor. Szabó'nun açıksözlü, sohbetle dayalı üslubu ise tüm bir roman boyunca okurlara eşlik ediyor. ■

ABIGAIL
Magda Szabó
Çeviren: Figen Uç
Yapı Kredi Yayınları, 2023
455 sayfa.